

DEMOKRATIMODELLER

GENERELLT OM REPRESENTATIV DEMOKRATI	2
Fördelar, nackdelar och utmaningar med representativ demokrati	2
MODELLER	3
GRUPPER	3
Hur väljs representanter?	3
Vad förväntas av representanterna?	4
Vad kan representanterna förvänta sig?	4
Vem får delta?	5
Vem får motionera?	5
Vad krävs av sekretariatet för att modellen ska fungera?	5
Fördelar, nackdelar och utmaningar med modellen	5
DISTRIKT - LOKAL ORGANISERING MED FÖRTROENDEVALD STYRELSE	6
Distrikten som egna föreningar	7
Hur väljs representanter?	7
Vad förväntas av representanter?	8
Vad kan representanterna förvänta sig?	8
Vem får delta?	8
Vem får motionera?	9
Vad krävs av sekretariatet för att modellen ska fungera?	9
Fördelar, nackdelar och utmaningar med modellen	9
REGIONER/VALKRETSAR	10
Hur väljs representanter?	10
Vad förväntas av representanter?	11
Vad kan representanterna förvänta sig?	11
Vem får delta?	11
Vem får motionera?	11
Vad krävs av sekretariatet för att modellen ska fungera?	11
Fördelar, nackdelar och utmaningar med modellen	12
DIREKTDEMOKRATI	12
Vad förväntas av representanter?	13
Vad kan representanterna förvänta sig?	13
Vem får delta?	13
Vem får motionera?	13
Vad krävs av sekretariatet för att modellen ska fungera?	13
Fördelar, nackdelar och utmaningar med modellen	13
JÄMFÖRELSER	13
VERKSAMHETSUTVECKLARNAS KOMMENTAR	19

GENERELLT OM REPRESENTATIV DEMOKRATI

Det finns flera generella fördelar och nackdelar med representativ demokrati, en del av dessa listas här nedan.

Fördelar, nackdelar och utmaningar med representativ demokrati

Fördelar

- Ökad legitimitet för årsmötets och sektionsstyrelsens beslut, då fler medlemmar formellt står bakom besluten.
- Organisationen står bättre skyddad mot kupper, både interna och externa, genom att det finns en urvalsprocess för att kunna delta i årsmötet.
- Bättre förberedda årsmötesdeltagare, då de förväntas diskutera igenom motioner och förslag med andra medlemmar innan årsmötet.
- Ökad förankring av diskussioner och beslut i medlemsrörelsen, eftersom fler medlemmar deltar direkt eller indirekt.
- Möjliggör eventuellt ett mindre årsmötesarrangemang med en mer överblickbar resursåtgång, då det är lättare att förutse hur många deltagare årsmötet kommer att ha. Det skulle dessutom vara möjligt att hålla årsmötet på samma plats varje år.

Nackdelar

- Om det inte finns en nära relation mellan representanten och dem den representerar, i meningen att de träffas och samtalar, så blir demokratin inte verklig.
- Precis som med dagens system kan ett representativt innebära att många medlemmar inte står bakom ett beslut. Beroende på hur rösterna viktas finns risk att majoriteten av medlemmarna tycker annorlunda.
- Om många röstberättigade enheter väljer att inte skicka någon representant urholkas medlemsdemokratin.
- Representativ demokrati ställer höga krav på medlemmarna att engagera sig i organisationens styrning i och med att de måste delta i flera möten innan beslut faktiskt fattas. Om medlemmarna inte deltar i de förberedande mötena är det flera av fördelarna som faller.

Utmaningar

- Alla tre modellerna innebär att sekretariatet på ett eller annat sätt behöver stötta valet av representanter, vilket kan innebära att resurser behöver riktas om från annan verksamhet.
- Det är i dag få gruppaktiva som deltar i distriktens årsmöten, eftersom de är mer intresserade av sin fråga än distriktets verksamhet. Ju större avståndet är mellan representant och den som representeras, desto färre riskerar det att vara som diskuterar motioner och förslag inför årsmötet.

MODELLER

Sekretariatet och medlemsutskottet har arbetat med tre modeller för representativ demokrati. Nedan beskrivs hur representanter väljs, vad som förväntas av representanterna, vad som krävs av sekretariatet för att modellen ska fungera samt fördelar, nackdelar och utmaningar med modellen.

GRUPPER

Modellen innebär att representantskapet läggs hos sektionens mindre kluster av aktivister. Det kan vara arbetsgrupper, nätverk eller liknande. Även distriktsstyrelser skulle kunna definieras som "grupper" när riktlinjer för vem som har rätt att utse representanter tas fram.

Aktivistgrupper utsedda av sekretariatet, till exempel kampanjrådet, kan inte ges rösträtt. Detsamma gäller grupper som utses av sektionsstyrelsen, till exempel AIK.

För att modellen ska omfatta alla medlemmar behövs en lösning med nationella representanter, motsvarande internationella medlemmar i den internationella styrmodellen. Eventuellt kan denna modell begränsas till att endast omfatta aktiva medlemmar organiserade i grupp.

Hur väljs representanter?

Alla registrerade grupper som uppfyller kriterierna för att vara röstberättigade kan utse representanter.

Grupperna organiserar själva hur de utser sin representant, som anmäler sig till årsmötet. Sekretariatet stämmer av att grupperna inte anmäler fler representanter än de får. Den grupp som inte skickar en representant till årsmötet har valt att avstå sin möjlighet att rösta.

Medlemmar som inte är med i någon grupp kan välja nationella representanter i ett online-val. Medlemmar nominerar sig själva eller andra. Presentationer läggs upp på en webbsida eller liknande, där medlemmar sedan röstar fram vilka som ska representera dem på årsmötet. Om platserna för nationella representanter inte fylls har de oorganiserade medlemmarna valt att avstå från motsvarande antal röster.

Den som betalat medlemsavgift för innevarande eller föregående år, och som är registrerad som aktiv i gruppen, är valbar som grupprepresentant. Om en medlem finns registrerad som aktiv i flera grupper kan den vara med och utse representanter för alla dessa grupper, men den kan själv endast utses som representant för en grupp.

Nationella representanter väljs bland medlemmar som inte finns registrerade som aktiva i en grupp och som har betalat medlemsavgift för innevarande eller föregående år. Alla icke-organiserade medlemmar som uppfyller kravet om medlemsavgift kan nominera och nomineras till nationell representant samt delta i valet.

Gruppmedlemmar kan inte väljas som nationella representanter och får inte heller vara med och rösta fram de nationella representanterna. Det är därför nödvändigt att sekretariatet vet vilka medlemmar som är aktiva i grupper eller inte.

Modellen speglar den för Amnesty globalt, med sektioner och internationella medlemmar.

Tidslinje - hur påverkar modellen sekretariatets och sektionens styrelsens arbete inför årsmötet?

Representantval → sista anmälningssdag till årsmötet → årsmötet.

Grupperna kan själva avgöra om de vill utse sina representanter samtidigt som de diskuterar igenom motionerna, eller om de vill göra det vid separata tillfällen. Sekretariatet är helt frikopplad från denna process, den påverkar därför inte sekretariatets eller sektionens styrelsens arbete inför årsmötet.

Valet av nationella representanter kan också genomföras inom nuvarande tidsplan för årsmötets förberedelser eftersom det inte finns någon förväntan om att diskutera motioner och förslag med andra medlemmar. Nomineringar läggs upp på webben (eller annan digital lösning), valet öppnas och stängs i god tid innan sista anmälningssdag.

Vad förväntas av representanterna?

Gruppernas representanter förväntas diskutera igenom motioner och förslag till årsmötet med sin grupp, för att gemensamt komma överens om gruppens inställning. Efter årsmötet förväntas representanterna att återrapportera diskussioner och beslut till gruppen.

Nationella representanter kan inte förväntas samla in andra medlemmars inställning eller återrapportera till andra oorganiserade medlemmar. Återrapporteringen till oorganiserade medlemmar sker i stället genom den övergripande rapporteringen från årsmötet via medlemssidorna (protokollet) och Insats.

Vad kan representanterna förvänta sig?

Sektionen står fullt ut för representanternas kostnader i samband med årsmötet (resa, boende, mat).

Nominerade till nationell representant kan förvänta sig hjälp med att lägga upp en presentation digitalt inför omröstningen. Icke-gruppaktiva medlemmar bör få det stöd de behöver för att kunna rösta fram sina representanter, genom att det finns en fungerande lösning för omröstning och någon som kan ge teknisk support till den som behöver.

Vem får delta?

Alla sektionens medlemmar har närvarande- och yttranderätt vid årsmötet, men de som inte valts som representanter står själva för sina omkostnader i samband med årsmötet.

Vem får motionera?

Alla sektionens medlemmar har rätt att skicka in motioner till årsmötet. Sektionen står för omkostnader för att medlemmar som inte är representanter, men som har skickat in en

motion som ska behandlas, ska kunna närvara och försvara sin motion. Dessa medlemmar har inte rösträtt.

Vad krävs av sekretariatet för att modellen ska fungera?

Initialt

- Webblösning för val av nationella representanter, lösenordsskyddat.
- Kriterier för vad som räknas som en grupp och när den är röstberättigad, som inkluderar så många aktiva medlemmar som möjligt.
- Kriterier för vem som får kandidera som nationell representant (kan till exempel fem medlemmar från samma ort kandidera och bli valda?).
- Kriterier för viktning mellan grupper och nationella representanter.
- Mjukvara/databas för att hålla koll på grupper och vem som är medlem i vilken grupp.
- Förändrat årsmöte vad gäller tillgänglighet, så att det upplevs som mer lockande för unga att delta. Detta eftersom ungdomsgrupperna skulle utgöra en stor del av de röstberättigade enheterna.
- Kampanj för att få medlemmar att kandidera och rösta, särskilt på nationella representanter.

Löpande

- Tätare kontakt med, och ökat stöd till, grupper för att fortsätta sin verksamhet, i jämförelse med i dag.
- Uppdaterade register över vilka medlemmar som är med i grupper eller inte.
- Administration av val till nationella representanter.
- Aktiv information till alla grupper om att de måste välja representanter och när dessa måste vara anmälda samt stöd för att genomföra detta.
- Aktiv information till alla medlemmar som inte är med i en grupp om att de kan nominera och välja representanter.
- Underhåll av webblösning.

Fördelar, nackdelar och utmaningar med modellen

Fördelar

- Modellen är lätt att förklara och förstå, åtminstone grupprepresentationen.
- Utgår från en etablerad engagemangsform.
- Speglar den internationella modellen.
- Gruppernas intresse för att påverka verksamhetens inriktning kommer potentiellt att öka i och med att vi jobbar mer på eget land.

Nackdelar

- Stort avstånd till makten för dem som inte är aktiva i en grupp.
- Sektionen har många engagerade medlemmar som inte är aktiva i grupper.
- Risk att låsa fast medlemsdemokratin vid en engagemangsform som inte är långsiktigt hållbar eller attraktiv.

Utmaningar

- Antalet ungdomsgrupper ökar, i dag utgör de en tredjedel av sektionens arbetsgrupper. Ungdomarna är i regel aktiva i sin grupp i två till tre år, vilket innebär en risk att andelen årsmötesrepresentanter med begränsad erfarenhet av

organisationen kommer att vara stor. Det kan ses som ett stort ansvar att lägga på dem att de ska bära upp en tredjedel av sektionens medlemsdemokrati. Ungdomsgrupperna organiseras dessutom i högre utsträckning än andra av sekretariatet.

- Relationen mellan grupperna och distriktet kan bli konstig när grupperna demokratiskt hamnar närmare makten än distriktet, särskilt om grupperna genom representanter till höstmötet skulle få större inflytande över sektionens verksamhetsplan och hur den tas ner till ett lokalt plan.
- Gruppaktiva medlemmar får större makt än oorganiserade medlemmar, eftersom de nationella representanterna ska representera så många fler medlemmar. De nationella representanterna kan inte heller diskutera motioner och förslag med alla andra icke-organiserade medlemmar inför årsmötet. Det innebär att de egentligen inte representerar någon annan än sig själva och att majoriteten av sektionens medlemmar inte kan göra sin röst hörd vid årsmötet.
- Systemet med nationella representanter är sårbart om inga röster eller nomineringar kommer in. Om det kommer in nomineringar men inga (eller extremt få) röster - då blir systemet demokratiskt "fel". Om få representanter nomineras, blir då alla som vill delegater?
- Engagemanget i dagens arbetsgrupper är ofta flytande, vilket gör att det kan vara svårt att definiera vem som är med i en grupp eller inte.
- Det kan vara resurskrävande och svårt att löpande stämma av vilka medlemmar som är aktiva i grupper eller inte, bara för att veta vem som får ställa upp som och rösta på nationella representanter.
- Teknisk lösning där vi kan säkerställa att enbart icke-gruppaktiva röstar på nationella representanter kan vara komplicerat att få fram.

DISTRIKT - LOKAL ORGANISERING MED FÖRTROENDEVALD STYRELSE

Mot bakgrund av att merparten av de som i dag är distriktsaktiva uttryckt missnöje med uppdrag, geografisk indelning och stadgar bör detta ses över för att en representativ demokratimodell med distrikt som röstberättigad enhet ska vara effektiv och distriktsuppdraget attraktivt. Även om en annan modell väljs är det här ett arbete som behöver genomföras, men då med ett annat fokus.

Modellen som här beskrivs bygger på att det finns en förtroendevald lokal organisering och att alla medlemmar tillhör ett distrikt baserat på var de är folkbokförda. Om nuvarande definition av vem som är medlem i ett distrikt skulle fortsätta att vara gällande behöver även denna modell kompletteras med nationella representanter, så att alla sektionens medlemmar är representerade vid årsmötet.

Med distrikt som bas för representativ demokrati knyts verksamhet och demokrati närmare varandra lokalt. Ett ökat ansvar för sektionens utveckling kan göra det mer relevant för aktivister att upprätthålla denna enhet.

Nedan används begreppet "distrikt" för att det ska vara tydligt vilken organisatorisk enhet som avses. Om denna modell ska presenteras för verksamhetsmötet och årsmötet bör ett

annat begrepp användas, eftersom många starka känslor och även konflikter i dag associeras med distrikten.

Distrikten som egna föreningar

I nuläget är distrikten egna föreningar, något som styrelsen har diskuterat att eventuellt ändra på över tid. Modellen nedan förutsätter att distrikten är egna föreningar eftersom det inte finns någon plan på att avveckla dem i samband med att den representativa demokratimodellen som årsmötet väljer införs.

För att komma ifrån att den som blir medlem i Amnesty "tvångsansluts" till en annan förening (distriktet) har sektionen som det ser ut nu, valt att definiera distriktens medlemmar som "den som deltar i distriktets verksamhet". En otydlig definition som inte alla medlemmar känner till. Det finns både distrikt som anser att alla sektionens medlemmar som bor inom deras geografiska område är deras medlemmar, och medlemmar som inte deltar i distriktets verksamhet som tror att de är medlem i distriktet. Sekretariatet, och sannolikt också distrikten, saknar i nuläget uppgifter om vilka som är medlem i distrikten eller inte.

Om distrikt ska fungera som representativ enhet behöver det vara tydligt vem som är medlem var, särskilt i ett viktat system. Detta kan uppnås endera genom att medlemmarna automatiskt tilldelas ett distrikt, eller att de får välja om de vill tillhöra ett distrikt eller inte. Den som i så fall väljer att inte ansluta sig till ett distrikt står då rimligtvis utanför medlemsdemokratin, och bör informeras om detta. Med tanke på att en övervägande majoritet av sektionens medlemmar inte är intresserade av att delta i de demokratiska processerna behöver det här inte nödvändigtvis vara problematiskt.

Hur väljs representanter?

Representanter väljs vid ett möte arrangerat av distriktet, till exempel distriktets årsmöte. Alternativt utses representanter av distriktsstyrelsen, motsvarande hur delegationen till Global Assembly väljs ut.

Valbar är den som betalat medlemsavgift för innevarande eller föregående år (samma definition som vem som i dag har närvaro-, yttrande- och rösträtt på årsmötet) samt är folkbokförd inom distriktets geografiska område.

Distriktet anmäler till sekretariatet vilka medlemmar som ska representera dem vid årsmötet. Det är också distriktets ansvar att säkerställa att deras representanter uppfyller kriterierna för att vara valbara.

Under en övergångsperiod, tills distriktsfunktionen är etablerad i hela landet, kan sekretariatet behöva gå in och genomföra medlemsmöten för representantval.

Distrikt som inte skickar någon representant till årsmötet har valt att avstå sin möjlighet att rösta.

Tidslinje - hur påverkar modellen sekretariatets och sektionens styrelsens arbete inför årsmötet?

Representantval - utskick årsmötेशhandlingar - diskussionsmöte → (sista anmälningssdag till årsmötet) → årsmötet.

För att representanterna ska veta i god tid innan årsmötet att de ska delta behöver representantvalet och diskussionen om distriktets inställning i de beslut som ska fattas ske vid två olika möten, eftersom det inte går att tidigarelägga utskicket av årsmöteshandlingarna.

Stora distrikt skulle vara betjänta av att kunna genomföra möten på distans.

Bortsett från eventuella medlemsmöten skulle modellen inte påverka sekretariatets och sektionssstyrelsens arbete inför årsmötet nämnvärt.

Vad förväntas av representanter?

Distriktets representanter förväntas diskutera igenom motioner och förslag med övriga medlemmar i distriktet, för att gemensamt komma överens om distriktets inställning. Efter årsmötet förväntas representanterna att återrapportera vad som hände på årsmötet till medlemmarna i distriktet.

Vad kan representanterna förvänta sig?

Sektionen står fullt ut för representanternas kostnader i samband med årsmötet (resa, boende, mat).

Distriktsstyrelsen ordnar de träffar och kommunikationskanaler som krävs för att representanterna ska kunna förankra och återrapportera beslut.

Där det inte finns någon distriktsstyrelse kan det ligga på sekretariatet att se till att representanterna har vad de behöver för att kunna genomföra sitt förankrande uppdrag.

Vem får delta?

Alla sektionens medlemmar har närvarande- och yttranderätt vid årsmötet, men de som inte valts som representanter står själva för sina omkostnader i samband med mötet.

Vem får motionera?

Alla sektionens medlemmar har rätt att skicka in motioner till årsmötet. Sektionen står för omkostnader för att medlemmar som inte är representanter, men som har skickat in en motion som ska behandlas, ska kunna närvara och försvara sin motion.

Vad krävs av sekretariatet för att modellen ska fungera?

Initialt

- Ny geografisk indelning av distrikten.
- Uppdatering av distriktets uppdrag och riktlinjer, innehållande bland annat en tidsbegränsning av hur länge en medlem kan sitta i distriktsstyrelsen.
- Databas med uppgift om vem som är medlem i vilket distrikt.
- Riktlinjer för representantval i distrikten samt för när sekretariatet går in och genomför medlemsmöten för representantval.
- Resurser för att etablera distriktsfunktioner där de i dag inte finns.
- Eventuellt resurser för att genomföra medlemsmöten för att välja representanter där det inte finns en fungerande distriktsfunktion.

- En strategi för hur unga får inflytande, eftersom det finns en risk för att det främst är äldre, etablerade medlemmar som väljs som representanter.

Löpande

- Stöd till distrikten för att genomföra representantval.
- Information till medlemmar om att de kan nominera och välja representanter till årsmötet.
- Information till nya medlemmar om att de blir medlem i både sektionen och i ett distrikt samt vad det betyder för dem. Det skulle också vara möjligt att låta medlemmarna välja om de vill tillhöra ett distrikt eller inte, med tydlig information om att det bara är genom distrikten som de kan delta i eller representeras på årsmötet.
- Både de som utser och de som utses som representanter behöver utbildning om vad detta innebär att vara representant, eftersom de har ett viktigt demokratiskt uppdrag.

Fördelar, nackdelar och utmaningar med modellen

Fördelar

- Distrikten får en demokratisk funktion i organisationen, vilket knyter ihop medlemsdemokrati och aktivism på den nivån.
- Det är samma funktion/organisatoriska enhet som fattar beslut och genomför verksamhet. Särskilt viktigt om det ska vara samma personer som representerar vid årsmötet och höstmötet (där de har möjlighet att påverka vad sektionen driver internationellt samt hur internationella prioriteringar omsätts till nationell och lokal verksamhet).
- Många medlemmar värnar om distrikten som en del av sektionen och vill att de ska ha ett ökat inflytande.
- Modellen är lätt att förklara och förstå.
- Liknar nuvarande engagemangsform på lokal nivå. Det är även en vanlig demokratimodellen i svenska organisationer, vilket gör att det finns medlemmar som tror att det redan nu fungerar så i Amnesty också.
- Vi är som organisation beroende av lokal organisering och lokala ledare. I en representativ demokratimodell baserad på distrikt får de förtroendevalda ökad legitimitet att driva lokal verksamhet i en medlemsbaserad organisation. Förtroendevalda kan ta i andra frågor än anställda där vi riskerar tjänstemannastyre.
- En långsiktig och lokal organisationsform ("distrikten") får ett tydligare demokratiskt uppdrag som de anställda inte kan konkurrera med.
- Aktivismen kan utvecklas organiskt utan att påverka sektionens demokratiska funktioner.

Nackdelar

- I dagens distriktsorganisation saknar ungefär en tredjedel av distrikten styrelser, vilket tyder på att trösklarna för att organisera sig på lokal nivå är för höga i en del av landet. Det kan även bero på att uppdraget är otydligt och till stora delar överlappar med sekretariatets.

Utmaningar

- Att stötta upp och etablera distriktsfunktioner där de i dag saknas kan vara resurskrävande, vilket innebär att sektionen kan behöva prioritera på ett annat sätt än i dag.
- Utan en bra digital lösning kan det vara svårt att samla många medlemmar till två möten (ett för representantval och ett för att diskutera motioner och förslag) inför årsmötet.
- Det kan vara en utmaning att organisera om sektionen, så att distrikten inte längre är egna föreningar, men att de ändå har "förtroendevalda" personer som känner ansvar inför både medlemmar och sektionen.
- Utmaningen med att ha föreningar inom föreningen kvarstår om vi anser att distrikten måste vara egna juridiska personer för att ha en förtroendevald grupp med ansvar att utse representanter.
- Det finns inte nödvändigtvis något som enar medlemmarna i ett distrikt kring de frågor som avhandlas på årsmötet. Frågorna är inte alltid relevanta ur en distriktskontext.
- Modellen innebär ett omfattande arbete med att omdefiniera distrikten, vilket gör att det kan vara svårt att fatta beslut om en sådan modell vid årsmötet 2019, som kan börja gälla från 2020.

REGIONER/VALKRETSAR

Modellen innebär att en ny form av organisatorisk enhet införs, vars främsta syfte är att utse representanter till sektionens årsmöte.

Hur väljs representanter?

Alla medlemmar tillhör en region och bjuds in till regionmöten där representanter väljs och diskussioner förs om hur representanterna ska rösta på årsmötet. Regionmötena bör även användas till utbildningar, mr-seminarier och liknande för att locka en större mångfald av medlemmar.

Alla medlemmar i regionen kan nominera representanter. Valbar är den som betalat medlemsavgift för innevarande eller föregående år och som är folkbokförd i regionen. Sekretariatet säkerställer att alla nominerade uppfyller kraven för att kunna väljas som representanter. Regionerna har lika många representanter för att den medlemsrekrytering som sker från sekretariatet inte ska ge fördelar.

Vem som utsetts till representant för regionen rapporteras in till sekretariatet, som säkerställer att rätt personer anmäler sig som representanter för regionerna.

Regioner som inte skickar någon representant till årsmötet har valt att avstå sin möjlighet att rösta.

Tidslinje

Representantval → utskick årsmöteshandlingar → diskussionsmöte → (sista anmälningsdag till årsmötet) → årsmötet.

Modellen skulle ha stor inverkan på hur framförallt sekretariatet arbetar under våren, då flera regionmöten ska genomföras under den perioden.

Vad förväntas av representanter?

Representanterna förväntas tillvarata regionmötets inställning till motioner och förslag vid årsmötet samt att återrapportera diskussioner och beslut till övriga medlemmar i regionen. Detta måste inte ske vid ett fysiskt möte om det finns en lättanvänd webblösning.

Vad kan representanterna förvänta sig?

Sektionen står fullt ut för representanternas kostnader i samband med årsmötet (resa, boende, mat).

Sekretariatet står för de kommunikationskanaler som behövs för återrapportering.

Vem får delta?

Alla sektionens medlemmar har närvarande- och yttranderätt vid årsmötet, men de som inte valts som representanter står själva för sina omkostnader i samband med mötet.

Vem får motionera?

Alla sektionens medlemmar har rätt att skicka in motioner till årsmötet. Sektionen står för omkostnader för att medlemmar som inte är representanter, men som har skickat in en motion som ska behandlas, ska kunna närvara och försvara sin motion.

Vad krävs av sekretariatet för att modellen ska fungera?

Initialt

- Regionindelning, till exempel baserat på antal medlemmar.
- Omfattande information till medlemmarna för att förklara och etablera modellen.

Löpande

- Resurser för att arrangera och genomföra regionmöten (kan hållas tillsammans med annat, till exempel kampanjutbildningar). Eventuellt kan beredningskommittén, som förtroendevald nationell enhet, vara med och genomföra regionmöten, för att komma ifrån känslan av att sekretariatet styr medlemsdemokratin.
- Förändrat årsmöte som gör det mer relevant för unga att delta.
- En strategi för hur unga får inflytande, eftersom det finns en risk för att det främst är äldre, etablerade medlemmar som väljs som representanter.

Fördelar, nackdelar och utmaningar med modellen

Fördelar

- Modellen är oberoende av nuvarande och framtida strukturer och engagemangsformer. Aktivismen kan utvecklas organiskt utan att påverka sektionens demokratiska funktioner.
- Modellen kan på sikt fogas samman med aktivismen, om sektionen så önskar, genom att distrikten läggs ner som juridiska enheter och övergår till att vara regioner.
- Modellen är lätt att förklara och förstå.
- Regionmötena skulle kunna innebära ytterligare ett forum för beredningskommittén att skicka frågor till.

Nackdelar

- Regionerna har initialt ingen annan funktion i sektionen än att organisera medlemsdemokrati, vilket kan göra att aktiva medlemmar till en början inte vill acceptera modellen.
- Så länge dagens distrikt finns kvar som egna föreningar kan relationen mellan regionerna och distriktsstyrelserna bli svår att hantera och att kommunicera på ett tydligt sätt så att medlemmarna förstår hur Amnestys organisationsstruktur är uppbyggd.

Utmaningar

- Modellen är något helt nytt, vilket kan innebära att mycket information behövs för att förklara och etablera modellen.
- Konflikter med distriktsaktiva som känner sig förbisedda.
- Det finns inte nödvändigtvis något som enar medlemmarna i en region kring de frågor som avhandlas på årsmötet. Frågorna är inte alltid relevanta ur en regionskontext.
- Det kan visa sig vara svårt att samla ideella till två större möten inom så kort tid. Eventuellt skulle ett representantval eller diskussion inför årsmötet kunna genomföras digitalt.
- Modellen måste presenteras tillsammans med en konkret plan för vad som händer med distrikten.

DIREKTDEMOKRATI

Direktdemokrati är sektionens nuvarande demokratimodell, där alla medlemmar som betalat medlemsavgift för föregående eller innevarande år har närvaro-, yttrande- och rösträtt vid sektionens årsmöte.

Den medlem som inte deltar i årsmötet har valt bort sin möjlighet att rösta.

Vad förväntas av representanter?

Medlemmar som deltar i årsmötet förväntas förbereda sig inför samt att delta i motionsberedning och omröstning, men sektionen kan inte ställa några formella krav.

Vad kan representanterna förvänta sig?

Sektionen subventionerar i regel mat, boende och resor för de medlemmar som deltar i årsmötet.

Vem får delta?

Samtliga medlemmar i sektionen, som betalat medlemsavgift för föregående eller innevarande år har närvaro-, yttrande- och rösträtt vid sektionens årsmöte.

Vem får motionera?

Alla sektionens medlemmar har rätt att skicka in motioner till årsmötet.

Vad krävs av sekretariatet för att modellen ska fungera?

- Resurser för att tydligt informera om årsmötet samt att göra mötet så attraktivt som möjligt för så många medlemmar som möjligt.

Fördelar, nackdelar och utmaningar med modellen

Fördelar

- Alla medlemmar har möjlighet att påverka om de vill. Kort avstånd och låga trösklar till makten.
- Ingen extra administration för att välja representanter.
- Värnar gräsrotsnivån och understryker att Amnesty är en medlemsorganisation.

Nackdelar

- Årsmötesbeslutens och sektionstyrelsens legitimitet kan ifrågasättas när någon promille av sektionens medlemmar är med och röstar på årsmötet.
- Lättare att kupa årsmötet.

Utmaningar

- Svårt att beräkna hur många som kommer till årsmötet, vilket påverkar både planering och omkostnader.
- Resurskrävande att planera och genomföra ett årsmöte som lockar många medlemmar.

JÄMFÖRELSE

För att göra de olika modellernas för- och nackdelar i relation till varandra mer överskådliga presenteras här nedan två tabeller där modellerna jämförs.

Parametrar för utvärdering och analys

- Modellen leder till en reell och meningsfull medlemsdemokrati.
Det är tydligt för medlemmarna vad och hur de kan påverka, de har tillgång till de påverkansprocesser som betyder mest för dem.
- Modellen är flexibel i förhållande till nuvarande och framtida engagemangsformer.
Medlemmarna har tillgång till de demokratiska processerna oavsett hur de är aktiva. Nya former för engagemang kan lätt fogas in i modellen.
- Modellen ökar legitimiteten i beslut och förtroendeval.
Fler medlemmar kan sägas stå bakom årsmötets, och därigenom sektionstyrelsens, beslut.
- Modellen är resurseffektiv.
Finansiella, personella och ideella resurser används på ett ansvarsfullt och hållbart sätt. Balans i kostnader mellan demokrati och aktivism.
- Modellen är beständig.
Inga större ändringar kommer att behöva göras inom överskådlig tid, till exempel när det gäller vem som är röstberättigad, hur representanter väljs och så vidare.
- Modellen är tydlig och lätt att förstå.
Det är tydlig vem som får utse representanter, vem som är valbar, var och hur val går till.

- Modellen är demokratiskt "rätt".
- Modellen bidrar till en helhet för mötesårscykel som underlättar medlemsinflytande¹.
I och med att en stor del av medlemskåren främst är intresserad av att påverka prioriteringar internationellt och nationellt får höstmötet större betydelse för känslan av reellt och meningsfullt inflytande. Vem som deltar i detta möte påverkar alltså medlemsdemokratin i stort.

	GRUPP	DISTRIKT	REGION	DIREKT
Leder till reell och meningsfull medlemsdemokrati	Ja, för dem som är organiserat aktiva. Nej, för andra aktiva och icke aktiva som hamnar längre ifrån makt och inflytande.	Ja, om medlemskapet förändras så att alla tillhör ett distrikt och på så sätt representeras i sektionens olika påverkansprocesser.	Ja, teoretiskt, men avståndet mellan den enskilda medlemmen och dess representant blir större.	Ja, för den som väljer att delta.
Flexibel i förhållande till engagemangsformer	Nej, men beroende av hur löst "grupp" definieras.	Nja, engagemangsformer som inte konkurrerar med distrikten kan växa organiskt.	Ja.	Ja.
Ökad legitimitet	Ja.	Ja.	Ja.	Nej.
Resurseffektiv	Ja. Att utse nationella representanter kan vara resurskrävande, men inte i jämförelse med andra modeller.	På sikt. Initialt krävs (mer eller mindre) omfattande resurser för att omarbete distrikten.	Nja.	Nja.

¹ Kopplad till denna punkt är frågan om vem som ska delta i ett eventuellt höstmöte: samma representanter som till årsmötet? Andra representanter? Någon annan? Alla? Vem som deltar har dessutom att göra med innehållet i höstmötet.

Beständig	Oklart.	Ja, så länge engagemang finns.	Ja.	Ja.
Tydlig och lätt att förstå	Ja, för dem som är aktiva i en grupp. Nej, för medlemmar utanför grupperna.	Ja.	Ja, som demokratisk modell, men relationen till distrikten innebär en utmaning.	Teoretiskt sett, men det är inte alla medlemmar som förstår att sektionen styrs genom direktdemokrati.
Demokratiskt "rätt"	Nja, fördelningen av makt mellan organiserat aktiva och andra medlemmar är komplicerad.	Ja.	Ja.	Ja, teoretiskt, men demokratin kan anses urvattnas av att så många avstår från att göra sin röst hörd.
Bidrar till en helheten	Nja, det beror på om distrikten finns kvar som verksamhetsdrivande funktion.	Ja.	Nja, det beror på om distrikten finns kvar som verksamhetsdrivande funktion.	Nja, det beror på om höstmötet är öppet och tillgängligt för alla medlemmar.

Följande tabell är en något förkortad sammanställning av ovan presenterade fördelar, nackdelar och utmaningar.

	GRUPP	DISTRIKT	REGION
FÖRDELAR	<ul style="list-style-type: none"> • Modellen är lätt att förklara och förstå, åtminstone grupprepresentationen. • Utgår från en etablerad engagemangsform. 	<ul style="list-style-type: none"> • Distrikten får en demokratisk funktion i organisationen. • Det är samma funktion/organisatoriska enhet som fattar beslut och genomför verksamhet. 	<ul style="list-style-type: none"> • Modellen är oberoende av nuvarande och framtida strukturer och engagemangsformer. • Aktivismen kan utvecklas organiskt utan att påverka

	<ul style="list-style-type: none"> • Speglar den internationella modellen. • Gruppernas intresse för att påverka verksamhetens inriktning kommer potentiellt att öka i och med att vi jobbar mer på eget land. 	<ul style="list-style-type: none"> • Många medlemmar värnar om distrikten som en del av sektionen och vill att de ska ha ett ökat inflytande. • Modellen är lätt att förklara och förstå. • Liknar nuvarande engagemangsform på lokal nivå. • Vi är som organisation beroende av lokal organisering och lokala ledare. • En långsiktig och lokal organisationsform ("distrikten") får ett tydligare demokratiskt uppdrag som de anställda inte kan konkurrera med. • Aktivismen kan utvecklas organiskt utan att påverka sektionens demokratiska funktioner. 	<p>sektionens demokratiska funktioner.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Modellen kan på sikt fogas samman med aktivismen, om sektionen så önskar. • Modellen är lätt att förklara och förstå. • Regionmötena skulle kunna innebära ytterligare ett forum för beredningskommittén att skicka frågor till.
NACKDELAR	<ul style="list-style-type: none"> • Stort avstånd till makten för dem som inte är aktiva i en grupp. • Sektionen har många engagerade medlemmar som inte är aktiva i grupper. 	<ul style="list-style-type: none"> • I dagens distriktsorganisation saknar ungefär en tredjedel av distrikten styrelser, vilket tyder på att trösklarna för att organisera sig på 	<ul style="list-style-type: none"> • Regionerna har initialt ingen annan funktion i sektionen än att organisera medlemsdemokrati. • Så länge dagens distrikt finns kvar som egna föreningar kan

	<ul style="list-style-type: none"> • Risk att låsa fast medlemsdemokratien vid en engagemangsform som inte är långsiktigt hållbar eller attraktiv. 	<p>lokal nivå är för höga i en delar av landet. Det kan även bero på att uppdraget är otydligt och till stora delar överlappar med sekretariatets.</p>	<p>relationen mellan regionerna och distriktsstyrelserna bli svår att hantera och att kommunicera på ett tydligt sätt så att medlemmarna förstår hur Amnestys organisationsstruktur är uppbyggd.</p>
UTMANINGAR	<ul style="list-style-type: none"> • Antalet ungdomsgrupper ökar, i dag utgör de en tredjedel av sektionens arbetsgrupper. Ungdomarna är i regel aktiva i sin grupp i två till tre år. • Relationen mellan grupperna och distrikten kan bli konstig när grupperna demokratiskt hamnar närmare makten än distrikten. • Gruppaktiva medlemmar får större makt än oorganiserade medlemmar, eftersom de nationella representanterna ska representera så många fler medlemmar. • Systemet med nationella representanter är 	<ul style="list-style-type: none"> • Att stötta upp och etablera distriktsfunktioner där de i dag saknas kan vara resurskrävande. • Utan en bra digital lösning kan det vara svårt att samla många medlemmar till två möten (ett för representantval och ett för att diskutera motioner och förslag) inför årsmötet. • Det kan vara en utmaning att organisera om sektionen, så att distrikten inte längre är egna föreninga. • Utmaningen med att ha föreningar inom föreningen kvarstår om vi anser att distrikten måste vara egna juridiska personer 	<ul style="list-style-type: none"> • Modellen är något helt nytt, vilket kan innebära att mycket information behövs för att förklara och etablera modellen. • Konflikter med distriktsaktiva som känner sig förbisedda. • Det finns inte nödvändigtvis något som enar medlemmarna i en region kring de frågor som avhandlas på årsmötet. Frågorna är inte alltid relevanta ur en regionskontext. • Det kan visa sig vara svårt att samla ideella till två större möten inom så kort tid. • Modellen måste presenteras tillsammans med en konkret plan för vad som händer med distrikten.

	<p>sårbart om inga röster eller nomineringar kommer in.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Engagemanget i dagens arbetsgrupper är ofta flytande, vilket gör att det kan vara svårt att definiera vem som är med i en grupp eller inte. • Det kan vara resurskrävande och svårt att löpande stämma av vilka medlemmar som är aktiva i grupper eller inte, bara för att veta vem som får ställa upp som och rösta på nationella representanter. • Teknisk lösning där vi kan säkerställa att enbart icke-gruppaktiva röstar på nationella representanter kan vara komplicerat att få fram. 	<p>för att ha en förtroendevald grupp med ansvar att utse representanter.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det finns inte nödvändigtvis något som enar medlemmarna i ett distrikt kring de frågor som avhandlas på årsmötet. Frågorna är inte alltid relevanta ur en distriktskontext. • Modellen innebär ett omfattande arbete med att omdefiniera distrikten, vilket gör att det kan vara svårt att fatta beslut om en sådan modell vid årsmötet 2019, som kan börja gälla från 2020. 	
--	---	---	--

VERKSAMHETSUTVECKLARNAS KOMMENTAR

Gruppmodellen är den som har störst möjlighet att faktiskt öka antalet personer som deltar i diskussionen, men att kombinera grupprepresentanter med nationella representanter ger en formell lösning på ett teoretiskt problem. De nationella representanterna kan aldrig på riktigt representera de icke-gruppaktiva medlemmarna.

Distrikten är beroende av att vara del av en demokratiform, som det ser ut i dag är inte funktionellt. Den regionala/lokala organiseringen behöver alltså ses över oavsett modell. Distriktsmodellen skulle kräva en massiv resursökning för att upprätta en struktur som

ansvarar för både demokrati och verksamhet i hela landet, även om den geografiska indelningen och uppdraget görs om.

Regionmodellen skulle vara svårast att arbeta i för verksamhetsutvecklarna, eftersom den blir något som ligger ovanpå aktivismstrukturerna och därför skulle vara både svår att förklara och att motivera medlemmar att delta i.

Oavsett modell är det viktigt att tänka på hur unga ska inkluderas, både genom att de ges tillträde till årsmötet som representanter och genom att årsmötet är relevant och lockande att delta i för dem.

En generell oro är att förberedelser inför, och förankring efter årsmötet och höstmötet tar för mycket tid från till exempel kampanjer och påverkansarbete. Framförallt för representanterna, men också för andra som ska vara med och diskutera inför årsmötet.

När modellerna presenteras för verksamhetsmötet behöver de ramas in av en vision och en problemformulering som tydliggör varför tar vi upp det här och vad är det styrelsen vill uppnå med en förändring.